

ส.ค.ส. พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในรอบสองทศวรรษ*

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ**

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์พระราชนิพนธ์ ส.ค.ส. ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชนิพนธ์แก่ปวงชนชาวไทย ผลการศึกษาพบว่า พระราชนิพนธ์ ส.ค.ส. แม้จะมีข้อความขนาดสั้น แต่มีคุณค่าด้านสาระและวรรณศิลป์ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าพระราชนิพนธ์ขนาดยาวเรื่องอื่นๆ พระราชนิพนธ์ ส.ค.ส. ในรูปแบบร้อยพยางค์ เริ่มพระราชนิพนธ์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ มาจนถึงปัจจุบัน ยกเว้น พ.ศ. ๒๕๔๘ เนื้อหาใน ส.ค.ส. ทรงนำมาจากบทพระราชนิพนธ์และเหตุการณ์บ้านเมืองในรอบปีที่ผ่านมา โดยมีข้อคิดเตือนใจในเรื่องการคิดดีทำดีทำให้เกิดความสุข ความสุขเกิดจากความปรารถนาดี ปัญหาเกิดจากความเพียร ปัญหาทุกอย่างแก้ไขได้ การพูดดีทำให้ประสบความสำเร็จ และการประสานประโยชน์จะช่วยแก้ปัญหาของชาติได้ คำประพันธ์พรปีใหม่พระราชนิพนธ์ เป็นข้อความขนาดสั้นๆ มีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง แม้จะเป็นข้อความขนาดสั้น แต่มีลักษณะทางวรรณศิลป์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นพระปรีชาสามารถว่าทรงเป็นนักภาษานั่นคือ ทรงใช้คำง่าย คำคล้องจอง การซ้ำคำ การใช้ภาพพจน์ การใช้สำนวนไทย และการใช้อารมณ์ขัน

* ปรับปรุงจากเรื่อง “พระราชนิพนธ์ ส.ค.ส. ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” เอกสารประกอบการบรรยายในการสัมมนาวิชาการทางภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชครบ ๖๐ ปี ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙.

**รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The New Year Cards Given by His Majesty King Bhumibol Adulyadej in Two Decades

Churairat Laksanasiri

Abstract

The objective of this article is to analyze the New Year cards of His Majesty King Bhumibol Adulyadej given to his people. The study indicates that although the cards consist of short text, the value of the content and the literary aesthetics are as high as those of his other long works. His Majesty the King created the cards annually since 1988, except for the year 2005. The content of the cards derives from his literary works and the country's contemporary situations, with the addition of his advice on various topics: happiness comes from positive thinking, doing good deeds, and caring for others, wisdom is the result of efforts, there are always solutions to all problems, speaking wisely leads to success, and collaboration for joint benefit can solve the nation's problems. The cards are written in both prose and verse. The literary art comes from the use of simple words, rhymes, repeated words, figures of speech, idioms and the sense of humour.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระปรีชาสามารถในวิชาการด้านต่างๆ หลายด้าน เช่น ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการเกษตร ด้านการชลประทาน ด้านศิลปะ ด้านกีฬา และด้านอักษรศาสตร์ เป็นต้น ด้านอักษรศาสตร์นั้น พระองค์มีพระปรีชาสามารถทั้งด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านวรรณกรรมพระองค์ได้ทรงพระราชนิพนธ์วรรณกรรมไว้หลายประเภท ทั้งที่ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเอง ที่สำคัญ

เช่น เรื่องพระมหานกและเรื่องทองแดง เป็นต้น และพระราชนิพนธ์แปล เช่น เรื่องติโต และเรื่องนายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ เป็นต้น ทั้งหมดล้วนทรงคุณค่าทางวรรณกรรม และยังแสดงถึงพระอัจฉริยภาพด้านภาษาและวรรณศิลป์ของพระองค์อย่างชัดเจน นอกจากงานพระราชนิพนธ์สำคัญๆ ดังกล่าวแล้วยังมีงานพระราชนิพนธ์อีกประเภทหนึ่ง แม้จะเป็นพระราชนิพนธ์ชิ้นเล็กๆ และมีข้อความสั้นๆ เพียงไม่กี่บรรทัด แต่ก็มีคุณค่าด้านสาระและวรรณศิลป์ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าพระราชนิพนธ์ขนาดยาวนับร้อยๆ หน้า นั่นคือ พระราชนิพนธ์พรปีใหม่ในบัตรส่งความสุข (บัตร ส.ค.ส.) ซึ่งพระองค์ได้พระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทยมาตลอดระยะเวลาอันยาวนานจนถึงปัจจุบัน

พระราชดำริเรื่อง ส.ค.ส. พระราชทาน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเริ่มพระราชทานพรปีใหม่ให้แก่ชาวไทยทั้งปวงเมื่อปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๑ อันที่จริงพระองค์ได้พระราชทานพรปีใหม่มาแล้วก่อนหน้านั้น กล่าวคือปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ ปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๑ และ ปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๐ แต่เป็นพรปีใหม่ที่พระองค์ได้พระราชทานให้แก่เฉพาะหน่วยงาน ข้าราชการบริพารและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องที่ถวายงานรับใช้ได้เบื้องพระยุคลบาทเท่านั้น ส.ค.ส. พระราชทานดังกล่าวนี้ พระองค์ทรงส่งทางเครื่องโทรพิมพ์ (เทเล็กซ์) โดยพระองค์ทรงปรุแถบโทรพิมพ์ด้วยพระองค์เอง (สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ ๒๕๔๓ : ๒๕๑-๒๕๒) ดังจะเห็นว่า บริเวณตอนล่างติดกรอบ ส.ค.ส. พระราชทานมีข้อความระบุว่า “กส.๙ ปรุ” หรือ “ก.ส.๙ ปรุ” กส. หรือ ก.ส. คือสัญญาณเรียกขานประจำพระองค์ที่กรมตำรวจถวายสำหรับทรงใช้ในการรับส่งวิทยุสื่อสารชนิดมือถือ (Walkie Talkie) (การสื่อสารแห่งประเทศไทย ๒๕๓๙ : ๑๓๗) คำว่า “ปรุ” เป็นหลักฐานที่แสดงว่าพระองค์ทรงใช้เครื่องโทรพิมพ์ “ปรุ” ส.ค.ส. ด้วยพระองค์เอง

ครั้นเมื่อพระองค์ได้ทรงประดิษฐ์แบบอักษรคอมพิวเตอร์ (font) ชนิดต่างๆ ได้สำเร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๐ พระองค์จึงได้ทรงเปลี่ยนมาใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประดิษฐ์ ส.ค.ส. และทรงส่งผ่านเครื่องโทรสาร (fax) เพื่อพระราชทานพรปีใหม่แทน

๑๔ จุฬารัตน์ ลักษณะศิริ

วิธีเดิม ส.ค.ส. ปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๑ จึงนับเป็น ส.ค.ส. ที่พระองค์ได้พระราชทานให้แก่คนไทยทุกคนเป็นครั้งแรก และหลังจากนั้นพระองค์ก็ได้พระราชทาน ส.ค.ส. แก่คนไทยเรื่อยมาทุกปีจนถึงปัจจุบัน ยกเว้นปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๔๘ เพียงปีเดียวเท่านั้นที่ไม่มี ส.ค.ส. พระราชทาน เนื่องจากในปีดังกล่าวเกิดอุทกภัยอย่างรุนแรงในจังหวัดภาคใต้ พระองค์ได้ทรงปฏิบัติพระราชภารกิจอย่างหนักในการช่วยเหลือประชาชนชาวใต้ที่ได้รับความเดือดร้อน (มติชนรายวัน, ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๗)

ส.ค.ส. พระราชทานที่ทรงประดิษฐ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์นี้ พระองค์ได้ทรงระบุข้อความในตอนล่างติดกรอบ ส.ค.ส.ว่า “กส.๙ ประจุ” หรือ “ก.ส.๙ ประจุ” ฉะนั้น บัตรส่งความสุขพระราชทานในปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๑ นอกจากเป็น ส.ค.ส. ที่พระองค์ได้พระราชทานให้แก่คนไทยเป็นครั้งแรกแล้ว ยังเป็นบัตรอวยพรที่พระองค์ได้ “ประจุ” ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และด้วยแบบอักษรคอมพิวเตอร์ที่พระองค์ได้ทรงประดิษฐ์ขึ้นเป็นครั้งแรกด้วย

นับตั้งแต่ปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นต้นมาจนถึงปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑ พระองค์ได้พระราชทาน ส.ค.ส. อวยพรปีใหม่แก่ข้าราชการบริพาร ข้าราชการที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปเป็นจำนวน ๒๓ ฉบับ เป็น ส.ค.ส. พระราชทานโดยการผ่านเครื่องโทรพิมพ์ “ปรุ” จำนวน ๓ ฉบับ และเป็น ส.ค.ส. พระราชทานโดยการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ “ประจุ” เป็นจำนวน ๒๐ ฉบับ

การที่พระองค์ทรงประดิษฐ์ ส.ค.ส. ด้วยวิธีที่ต่างกันตามความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสารนี้ แสดงให้เห็นชัดว่าพระองค์สนพระราชหฤทัยในเรื่องความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างแท้จริง เมื่อมีเทคโนโลยีใหม่ที่ล้ำหน้าพระองค์ก็ทรงพยายามศึกษาและนำมาใช้จริง ขณะเดียวกันพระองค์ก็ได้ทรงทอดทิ้งของเก่าโดยเฉพาะภาษา ตามปกติผู้ใช้เครื่องมือสมัยใหม่จะใช้ภาษาสมัยใหม่ตามเครื่องมือที่ใช้ด้วย แต่พระองค์หาทรงเป็นเช่นนั้นไม่ พระองค์ทรงใช้คำไทยเพื่อให้เห็นกรรมวิธีในการประดิษฐ์ ส.ค.ส. พระราชทาน คือใช้คำว่า “ปรุ” กับเครื่องโทรพิมพ์ และใช้คำว่า “ประจุ” กับเครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างเหมาะสม คำว่า “ปรุ” ตามความหมายของพจนานุกรม

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายถึง “ก. ทำให้เป็นรูป สลักให้เป็นรูป มี ลวดลายต่างๆ” ความหมายนี้ใกล้เคียงกับวิธีการทำงานของเครื่องโทรพิมพ์คือ เมื่อ พิมพ์ข้อความ ตัวอักษรจะปรากฏเป็นรูลงบนกระดาษพิมพ์ก่อนแล้วส่งเป็นสัญญาณ โทรเลขที่ติดอยู่กับเครื่องโทรพิมพ์นั้นไปยังผู้รับ คำว่า “ปรุ” จึงเป็นคำที่สั้นและสามารถ สื่อความหมายแสดงวิธีการทำงานของเครื่องโทรพิมพ์ได้อย่างดี คำว่า “ปรุง” ตาม ความหมายของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมายถึง “ก. ประสม หรือประกอบให้เหมาะสม” ความหมายนี้ก็ตรงกับวิธีการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ คือ ต้องนำแบบอักษรชนิดต่างๆ รวมทั้งลวดลายแบบต่างๆ มาประกอบเข้าด้วยกันหรือ “ปรุง” ให้เป็นบัตร ส.ค.ส. ที่สวยงาม คำว่า “ปรุง” เป็นคำที่สั้นแต่สื่อความหมายของ วิธีการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างดี เช่นกัน

การใช้คำว่า “ปรุ” และ “ปรุง” แสดงให้เห็นพระปรีชาสามารถของพระองค์ด้าน การกลั่นกรองคำมาใช้เป็นอย่างดี นั่นคือทรงสามารถสรุปรคำไทยง่ายๆ สั้นๆ ที่มีรูป และเสียงคล้ายคลึงกันมาสื่อความหมายการทำงานของเครื่องมือสมัยใหม่ทั้งสองอย่าง ได้อย่างเหมาะสม นับเป็นการเล่นเสียง เล่นรูปคำที่มีความหมายล้าลึกทีเดียว ฉะนั้นคำ “ปรุ” และ “ปรุง” เพียงสองคำนี้เท่านั้นก็พอแสดงให้เห็นว่า พระองค์ทรงพิถีพิถันและ ประณีตในการใช้ภาษาเพียงใด

รูปแบบของ ส.ค.ส. พระราชทาน

เนื่องจาก ส.ค.ส. พระราชทานแบ่งเป็น ๒ ช่วง คือ ช่วงแรกพระองค์ทรงใช้วิธี “ปรุ” ผ่านทางเครื่องโทรพิมพ์ และช่วงที่สองพระองค์ทรงใช้วิธี “ปรุง” ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ทำให้รูปแบบ ส.ค.ส. พระราชทานแบ่งได้เป็นสองรูปแบบ คือ รูปแบบที่ยังไม่มีลักษณะ เป็นบัตรรอยพรอย่างสมบูรณ์ และรูปแบบที่มีลักษณะเป็นบัตรรอยพรอย่างสมบูรณ์ ดังนี้

๑. รูปแบบที่ยังไม่มีลักษณะเป็นบัตรรอยพรอย่างสมบูรณ์ ส.ค.ส. พระราชทานที่มีลักษณะเช่นนี้ เป็น ส.ค.ส. พระราชทานในช่วงแรกที่พระองค์ทรงใช้วิธี “ปรุ” มีจำนวนทั้งหมด ๓ องค์ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันดังนี้

๑๖ จุฬารัตน์ ลักษณะศิริ

ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งเป็น ส.ค.ส. ที่ได้พระราชทานแก่ข้าราชการบริพารเป็นครั้งแรกนี้ ปรากฏแต่บทพระราชนิพนธ์ที่เป็นข้อคิดคติเตือนใจและข้อความที่ระบุว่าเป็น ส.ค.ส. ฉบับปีดังกล่าวเท่านั้น ยังมิได้มีคำอวยพรปีใหม่ พระราชทาน และมิได้ทรงตกแต่งลวดลายให้มีรูปแบบงดงามอย่างบัตรอวยพรทั่วไป ส่วนส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๒๑ และ พ.ศ. ๒๕๓๐ ก็มิได้มีรูปแบบอย่างบัตรอวยพรเช่นกัน บัตร ส.ค.ส.

ทั้งสององค์นี้ พระองค์ได้พระราชทานข้อคิดคติเตือนใจและคำอวยพรปีใหม่ให้แก่ข้าราชการบริพารในลักษณะของจดหมาย กล่าวคือ ในตอนบนปรากฏที่อยู่ ชื่อผู้รับและผู้ส่ง อย่างการเขียนจดหมายทั่วไป (ดูภาคผนวก)

อย่างไรก็ตาม ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๒๑ ก็มิได้มีลักษณะแบบจดหมายเท่านั้น แต่มีลักษณะประสมระหว่างรูปแบบจดหมายกับรูปแบบบัตรอวยพร คือ ปรากฏข้อความ “ส.ค.ส. ปี ๒๕๒๑” และปรากฏคำอวยพรปีใหม่อย่างบัตรอวยพรทั่วไปด้วย

๒. รูปแบบที่มีลักษณะเป็นบัตรอวยพรอย่างสมบูรณ์ ส.ค.ส. พระราชทานที่มีลักษณะเช่นนี้เป็น ส.ค.ส. พระราชทานในช่วงที่พระองค์ทรงใช้วิธี “ปรุง” ด้วยเครื่อง

ส.ค.ส. ๒๕๒๑(Telex)	
รต. 1 จักรวรรดา จาก จักรวรรดา ... รต. 3. ถึง เจ้าหน้าที่ ทุกเหล่า ทุกหน่วย	
พ.ศ. 2521	
นักรบโต ไจมัน พลับเชิงรำ	
นักรบโต ไจมัน พลับเชิงรำ ผู้ศุภฤกษ์ ในกิจ หังหนักเบา เป็นเกลือกกัน ทุกวัตรคำ แสนสาหัส ถึงขามจิต โลภิตชัย กับพสุธา แก่เห็นความ คำเค็ญ เป็นประโยชน์ ตั้งจิตไว้ ไพบรณ ด้วยนั้นคง ไม่ยอมกลด ภายใจ ให้ล่าตอย ซึ่งยศศักดิ์ อัครฐาน คงเคารพ ภักดีอันโต แม้วางไว้ ในยามสง ดำเนินตาม ที่เห็นชัด ในที่เฝ้า	ถวนทหาร ปรารถนา เป็นเช่นเรา ยอมรับเอา ด้วยมน โธอินฟ้า อันตราบ สารพัด ไม่หน่ายหน้า ใจเย็นได้ ไม่ไว้ หวังเพียง อันช่วงไรศุ ขวัก นาคีทอง แก่จะอาจอง ทนงรัก ศักดิ์แห่งตน เพื่อจะคอย คงคัก แม้หักท หมายเกิดมก คือความที่ ศักดิ์หา ปองเคารพ รูจัก ให้เจ็ดเจ้า ว่าเนนภา- ระเลิศ ประเสริฐจริง
ขอให้ทุกคนได้เป็น นักรบ ไจมัน พลับเชิงรำ จักประสบความสูงที่แท้จริง	
กต. 9 ปฏ/คัง 310130 รต. 2520	
(จากหนังสือ “นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ”)	

คอมพิวเตอร์ ช่วงนี้พระองค์ได้ทรงออกแบบให้มีรูปแบบอย่างบัตรอวยพรอย่างสมบูรณ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์และได้ทรงออกแบบเป็นลวดลายต่างๆ อย่างงดงาม ทั้งลายเรขาคณิต และภาพวาดลายเส้นเป็นรูปต่างๆ เช่น รูปเครื่องดนตรี รูปสัตว์ต่างๆ รูปหน้าคน รูปแผนที่ และภาพวาดจากเรื่องมหานก เป็นต้น บางปีทรงออกแบบเป็นภาพวรรณรูปซึ่งเป็นการนำตัวอักษรและคำมาสร้างเป็นภาพอย่างสวยงามและสื่อความอย่างชัดเจน เช่น ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๙ นอกจากนี้ยังทรงใช้ภาพถ่ายสีพระบรมฉายาลักษณ์ที่ทรงฉายพร้อมกับคุณทองแดง เหลน และเหลนคุณทองแดงเป็นภาพใน ส.ค.ส. เช่น ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๔๙ พ.ศ. ๒๕๕๐ และ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งนับเป็น ส.ค.ส. พระราชทานเพียง ๓ องค์เท่านั้นที่เป็นภาพสี ส่วน ส.ค.ส. พระราชทานองค์อื่นๆ ล้วนเป็นภาพขาวดำทั้งสิ้น ส่วนตัวอักษรที่ทรงใช้พิมพ์พรปีใหม่ นั้นเป็นตัวอักษรคอมพิวเตอร์ที่ทรงประดิษฐ์ขึ้นซึ่งมีหลายรูปแบบ หลายขนาด ทั้งอักษรไทยและอักษรโรมัน

นอกจากนี้ ส.ค.ส. พระราชทานช่วงที่สองได้ทรงพัฒนาให้มีรูปแบบที่แตกต่างจากเดิม นั่นคือ ทรงตกแต่งกรอบของ ส.ค.ส. ให้มีลวดลายเพิ่มขึ้น ทำให้ ส.ค.ส. ดูโดดเด่นสวยงาม โดยเฉพาะ ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๔๙ พ.ศ. ๒๕๕๐ และ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กรอบสี่เหลี่ยมด้านนอกประกอบด้วยลวดลายใบหน้าคนเรียงกันเป็นแถวรวม ๒-๓ แถว ใบหน้าคนทั้งหมดล้วนยิ้มแย้มแจ่มใส ใบหน้าดังกล่าวสื่อถึงเหล่าพสกนิกรของพระองค์ทั่วประเทศว่ามีแต่ความสุขกายสุขใจในโอกาสที่ได้รับพระราชทานพรในวันขึ้นปีใหม่

ส่วนประกอบของ ส.ค.ส. พระราชทาน

ส่วนประกอบของ ส.ค.ส. พระราชทานนี้ จะกล่าวถึงเฉพาะ ส.ค.ส. พระราชทานที่ทรงใช้วิธี “ปรุ” ซึ่งมีลักษณะที่เป็นบัตร ส.ค.ส. อย่างสมบูรณ์ ส่วน ส.ค.ส. พระราชทานในช่วงแรกที่ทรงใช้วิธี “ปรุ” นั้น ไม่ขอกล่าวถึง เนื่องจาก ส.ค.ส. พระราชทานในช่วงแรกยังไม่มีลักษณะเป็นบัตร ส.ค.ส. อย่างสมบูรณ์ ดังได้กล่าวแล้ว

ส.ค.ส. พระราชทานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง “ปรุ” ด้วยคอมพิวเตอร์นี้ ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ๔ ส่วน ดังนี้

๑. ส่วนที่ ๑ คือ ส่วนที่อยู่ตอนบนของ ส.ค.ส. พระราชทาน ส่วนนี้ประกอบด้วยตราสัญลักษณ์ซึ่งวางไว้ส่วนบนสุดและข้อความสองข้อความคือข้อความว่า “ส.ค.ส. พ.ศ. (ปี) ...” ซึ่งวางไว้เป็นบรรทัดแรกและข้อความว่า “สวัสดิปีใหม่” ซึ่งวางไว้เป็นบรรทัดที่สอง ข้อความทั้งสองนี้ส่วนใหญ่ปรากฏพร้อมกันในส่วนที่ ๑ นี้ มีบ้างบางปีที่ข้อความบรรทัดแรกไปปรากฏในส่วนที่ ๓

ในส่วนของตราสัญลักษณ์ที่ปรากฏไว้ส่วนบนสุดของ ส.ค.ส. พระราชทานนี้ มี ๒ องค์ คือ ตราสัญลักษณ์ผอบทอง () ซึ่งเป็นตราประจำพระองค์ที่ทรงประดิษฐ์ขึ้นใช้ส่วนพระองค์ และตราสัญลักษณ์พระมหาพิชัยมงกุฏ ()

ตราสัญลักษณ์ผอบทอง () ปรากฏใน ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นครั้งแรก และจะปรากฏตราสัญลักษณ์ดังกล่าวใน ส.ค.ส. พระราชทานเกือบทุกองค์ ยกเว้น ส.ค.ส. พระราชทาน ๔ องค์ คือ พ.ศ. ๒๕๓๑ พ.ศ. ๒๕๓๒ พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พ.ศ. ๒๕๔๐ ส่วนตราพระมหาพิชัยมงกุฏ () นั้นจะปรากฏคู่กับตราผอบทอง () เสมอ โดยไม่ปรากฏเดี่ยว ต่างกับตราผอบทองที่ปรากฏเดี่ยวได้

ตราสัญลักษณ์ทั้งสององค์ปรากฏคู่กันใน ส.ค.ส. พระราชทานจำนวน ๘ องค์ คือ ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๖ พ.ศ. ๒๕๓๗ พ.ศ. ๒๕๓๘ พ.ศ. ๒๕๔๓ พ.ศ. ๒๕๔๔ พ.ศ. ๒๕๔๗ พ.ศ. ๒๕๕๐ และ พ.ศ. ๒๕๕๑ สัญลักษณ์นี้ทรงออกแบบอย่างงดงามและสมดุลเป็น ๒ ลักษณะ คือ ปรากฏในลักษณะการวางซ้อนกัน โดยมีตราพระมหาพิชัยมงกุฏวางอยู่เหนือตราผอบทอง ทั้งนี้ส่วนใหญ่จะปรากฏในตำแหน่งกึ่งกลางของ ส.ค.ส. อีกลักษณะหนึ่งคือ ตราสัญลักษณ์ทั้ง ๒ องค์ ปรากฏขนาดข้อความ “ส.ค.ส. ปี...” “สวัสดิปีใหม่” และ “Happy New Year” อย่างไรก็ดี ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ปรากฏตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ทางมุมขวาเพิ่มขึ้น ส่วนมุมซ้ายปรากฏตราสัญลักษณ์ดังกล่าวคู่กัน

๒. ส่วนที่ ๒ คือส่วนที่อยู่ตอนกลางของ ส.ค.ส. พระราชทาน ส่วนนี้เป็นพระราชนิพนธ์ที่พระราชทานเพื่อเป็นข้อคิดและคติเตือนใจแก่พสกนิกรชาวไทยในวันขึ้นปีใหม่ ส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดที่ปรากฏใน ส.ค.ส. พระราชทาน และเป็นส่วนที่มีค่าสูงยิ่งที่

คนไทยทุกคนต่างรอคอยเพื่อน้อมรับไปเป็นขวัญกำลังใจและปฏิบัติตามเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตในวันขึ้นปีใหม่ ทั้งนี้จะได้กล่าวถึงเนื้อหาและข้อคิดต่างๆ ใน ส.ค.ส. พระราชทานโดยละเอียดต่อไป

๓. ส่วนที่ ๓ คือส่วนที่อยู่ตอนท้ายของ ส.ค.ส. พระราชทาน จะประกอบด้วย คำอวยพรพระราชทานทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน ๒ บรรทัด คำอวยพรพระราชทานภาษาไทย คือ “ขอจงมีความสุขความเจริญ” และคำอวยพรพระราชทานภาษาอังกฤษ คือ “Happy New Year” คำอวยพรพระราชทานทั้งสองบรรทัดนี้ ส่วนใหญ่จะอยู่คู่กันที่ส่วนท้ายของ ส.ค.ส.พระราชทาน มี ส.ค.ส. บางปีที่ปรากฏแยกกันโดยคำอวยพรพระราชทานภาษาอังกฤษไปปรากฏในส่วนที่ ๑ ของ ส.ค.ส. พระราชทาน และข้อความอวยพรภาษาไทยก็อาจจะไปปรากฏในส่วนที่ ๑ บ้างก็มี

๔. ส่วนที่ ๔ คือส่วนที่อยู่นอกกรอบ ส.ค.ส. พระราชทาน ส.ค.ส. พระราชทาน ที่ทรง “ปรุ้ง” นี้ นอกจากจะปรากฏส่วนสำคัญทั้ง ๓ ส่วนในกรอบอย่างชัดเจนดังกล่าวแล้ว ยังมีส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งซึ่งปรากฏนอกกรอบ ส.ค.ส. พระราชทาน ประกอบด้วย ส่วนที่ระบุผู้ปรุ้ง ตัวเลขจำนวน ๖ ตัวที่แสดงวันที่และเวลา รวมทั้งอักษรย่อเดือนและปีพุทธศักราชที่ทรงปรุ้ง เช่น ส.ค.ส. ปี ๒๕๔๑ จะปรากฏข้อความส่วนนี้ว่า “กส.๙ ปรุ้ง ๒๙๑๕๐๙๕.ค. ๒๕๔๐” ใ้นอกกรอบ ส.ค.ส. พระราชทาน ข้อความนี้แสดงว่า ส.ค.ส. ปี ๒๕๔๑ นี้ ผู้ “ปรุ้ง” คือ กส. ๙ ได้ทรง “ปรุ้ง” เมื่อวันที่ ๒๙ เวลา ๑๕ นาฬิกา ๐๙ นาที เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๔๙ พ.ศ. ๒๕๕๐ และ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นฉบับพิมพ์สี่สี จะปรากฏชื่อสถานที่พิมพ์ และชื่อผู้พิมพ์โฆษณาในส่วนที่ ๔ นี้ด้วย

เนื้อหาใน ส.ค.ส. พระราชทาน

ส.ค.ส. ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยนั้น มิได้มีแต่คำอวยพรให้มีความสุขความเจริญในวันขึ้นปีใหม่เท่านั้น พระองค์ยังพระราชทานแง่คิด คำสอนต่างๆ สอดแทรกไว้อีกด้วย แม้คิด คำสอนต่างๆ เหล่านี้พระองค์ทรงรวบรวม

เนื้อหาจากเรื่องราวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือปรากฏในสังคมขณะนั้น ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า เนื้อหาที่ปรากฏใน ส.ค.ส. พระราชทานทั้งสองช่วงอันเป็นที่มาของแฉัด คำสอนต่างๆ มีหลากหลาย ทั้งนี้สามารถสรุปที่มาได้ ๒ ประการคือ เนื้อหาจากบทพระราชนิพนธ์และเนื้อหาที่ประมวลมาจากเหตุการณ์บ้านเมืองในรอบปีที่ผ่านมามีดังนี้

๑. เนื้อหาจากบทพระราชนิพนธ์ พรปีใหม่พระราชทานที่ปรากฏใน ส.ค.ส. ทั้งที่ทรง “ปรุ” และ “ปรุง” จำนวนทั้งหมด ๒๒ ฉบับนั้นมีเนื้อหาที่นำมาจากบทพระราชนิพนธ์ต่างๆ จำนวน ๓ ฉบับคือ ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๑๙ ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๒๑ และ ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนี้

๑.๑ เนื้อหาจากบทเพลง “เราสู้” บทเพลงนี้ปรากฏใน ส.ค.ส. พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งนับเป็นฉบับแรกที่พระองค์พระราชทานแก่ข้าราชการที่ปฏิบัติตามโครงการพระราชดำริและผู้เกี่ยวข้อง ส.ค.ส. พระราชทานฉบับนี้ปรากฏเนื้อเพลงทั้งภาษาไทยและบทพระราชนิพนธ์แปลภาษาอังกฤษจากเนื้อเพลงภาษาไทย “เราสู้” เนื้อเพลง “เราสู้” ที่เป็นภาษาไทยนี้ นายสมภพ จันทระประภา เป็นผู้ประพันธ์ โดยนำพระราชดำรัสที่ได้พระราชทานให้แก่สมาชิกสภานิติบัญญัติ และคณะรัฐมนตรี ในโอกาสจัดการแข่งขันฟุตบอลการกุศลมาร้อยกรองเป็นกลอนสุภาพจำนวน ๔ บท หลังจากนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชนิพนธ์ทำนองเพลง “เราสู้” และได้พระราชทานเพลงนี้ให้แก่ วง อ.ส. บรรเลงในวันขึ้นปีใหม่เพื่อเป็นของขวัญปีใหม่พระราชทานให้แก่ ทหาร อาสาสมัคร และตำรวจตระเวนชายแดน ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ นอกจากนี้พระองค์ยังได้ทรงพระราชนิพนธ์เพลง “เราสู้” เป็นภาษาอังกฤษด้วย และต่อมาได้ทรงนำเนื้อเพลงภาษาไทย “เราสู้” พร้อมพระราชนิพนธ์แปลภาษาอังกฤษมาเป็นพรปีใหม่พระราชทานในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ทั้งนี้เพื่อให้เหล่าทหารหาญและคนไทยรักหวงแหนและต่อสู้เพื่อแผ่นดินไทยซึ่งบรรพบุรุษได้ปกป้องรักษามาด้วยหยาดเหงื่อและชีวิต

๑.๒ เนื้อหาจากบทพระราชนิพนธ์แปลเรื่อง “นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ” ซึ่งพระองค์ทรงเริ่มแปลเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยพระองค์ทรงนำบทพระราชนิพนธ์

ร้อยกรองที่ทรงแปลมาจากกวีนิพนธ์ของวิลเลียม เวิร์ดส์เวิร์ธ ซึ่งปรากฏอยู่ในตอนต้นของเรื่อง “นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ” มาเป็นข้อความพระราชทานพรปีใหม่ให้แก่พลกนิกรชาวไทยในปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๑

เรื่องนี้กล่าวถึง นายอินทร์ (Intrepid) หัวหน้าหน่วยราชการลับของอังกฤษ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทำหน้าที่สืบหาข่าวทางทหารจากฝ่ายเยอรมันมาให้แก่ฝ่ายอังกฤษ ในที่สุดงานของนายอินทร์ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้โลกรอดพ้นจากการคุกคามจากฝ่ายเยอรมัน นายอินทร์เปรียบเสมือนผู้ปิดทองหลังพระ คือ กระทำความดีอย่างมุ่งมั่นและเสียสละ โดยไม่หวังผลตอบแทน กวีนิพนธ์ของวิลเลียม เวิร์ดส์เวิร์ธ ซึ่งอยู่ในเรื่องนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงแปลและร้อยกรองเป็นกลอนสุภาพจำนวน ๘ บท คำประพันธ์บทนี้ทำให้เห็นภาพของนายอินทร์ผู้มีความอดทนและกล้าหาญก่อนจะอ่านเรื่องเต็มทั้งหมด เมื่อพระองค์จะทรงออกแบบ ส.ค.ส. พ.ศ. ๒๕๒๑ จึงทรงนำพระราชนิพนธ์ร้อยกรองซึ่งทรงพระราชทานชื่อบทนี้ว่า “นักรบใด ใจมั่นพลันเรีงรำ” มาเป็นข้อความอวยพรปีใหม่ เพื่อให้ทุกคนนำข้อคิดที่ได้จากบทพระราชนิพนธ์ร้อยกรองนี้มาไตร่ตรองและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนต่อไป

๑.๓ เนื้อหาจากพระราชนิพนธ์เรื่อง “พระมหานก” พระราชนิพนธ์เรื่องพระมหานกนี้ พระองค์ได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์ในโอกาสทรงครองราชย์ครบ ๕๐ ปี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ พระมหานกเป็นชาดกเรื่องที่สองของทศชาติ บารมีที่ทรงบำเพ็ญ คือ วิริยบารมี เรื่องนี้กล่าวถึงพระมหานกที่มุ่งเสด็จสู่นครมิลินดาโดยทางเรือเพื่อชิงราชสมบัติของพระราชบิดาคือน แต่ระหว่างทาง เรือถูกพายุพัดจนอัปปาง พระมหานกต้องว่ายน้ำอยู่กลางมหาสมุทรถึง ๗ วัน ด้วยความเพียรและสติ นางมณีเมขลาเทพผู้รักษามหาสมุทรเลื่อมใสที่พระมหานกทรงมีความเพียร ไม่ย่อท้อต่อความลำบาก จึงได้ช่วยเหลือพระมหานกขึ้นจากมหาสมุทร และพาไปสู่นครมิลินดา ในการ “ปฐ” บัตร ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๔๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงนำบทนี้ตอบระหว่างพระมหานกขณะว่ายน้ำอยู่กลางมหาสมุทรกับนางมณีเมขลาซึ่งผ่านมาพบ มาเป็นข้อความอวยพรปีใหม่ เพื่อพระราชทานข้อคิดแก่พลกนิกรว่า หากทุก

คนมีความเพียร ความอดสาหัส และมีความมุ่งมั่นในการกระทำสิ่งใดแล้วย่อมบรรลุผลตามความปรารถนานั้นเช่นเดียวกับพระมหาชนก

๒. เนื้อหาที่ประมวลมาจากเหตุการณ์บ้านเมืองในรอบปีที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงนำสถานการณ์และเหตุการณ์บ้านเมือง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมา มาประมวลเพื่อเสนอแง่คิด มุมมอง ข้อเสนอแนะและคติสอนใจให้แก่พลนิกรชาวไทย เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การปฏิบัติงานและการแก้ปัญหา รวมทั้งทรงให้กำลังใจในการต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคให้รอดพ้นจากวิกฤติชีวิตทั้งมวลด้วยปัญญาสติและคุณธรรมเช่น

ในช่วง พ.ศ. ๒๕๓๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๗ ชาวกรุงเทพฯ ประสบปัญหาการจราจรติดขัดอย่างหนัก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาการจราจรดังกล่าวจึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการแก้ปัญหาการจราจร ดังนั้น ส.ค.ส.พระราชทานใน พ.ศ. ๒๕๓๗ จึงปรากฏเนื้อความสะท้อนปัญหาการจราจร

ในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจประชาชนล้มละลาย สถานะทางการเงินของประเทศตกต่ำ ผู้คนตกงาน เกิดปัญหาสังคมอย่างรุนแรง ส.ค.ส. ที่พระองค์พระราชทานใน พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงปรากฏเนื้อความที่สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่คนไทยต่อสู้กับวิกฤติเศรษฐกิจในครั้งนั้น โดยทรงให้ทุกคน “หายใจยาว ใจดีสู้เสือ” นั่นคือให้ตั้งสติแล้วทำใจให้มั่นคงอย่าท้อถอยเพื่อต่อสู้กับเสือคือปัญหาเศรษฐกิจที่ถดถอยต่อไป

ในช่วงก่อน พ.ศ. ๒๕๔๗ ประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยประสบกับเหตุการณ์ที่รุนแรง ภายหลังเกิดเหตุวินาศกรรมที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๔ พระองค์ทรงห่วงใยบ้านเมือง ฉะนั้น ส.ค.ส.พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงปรากฏทั้งภาพและข้อความที่สะท้อนเหตุการณ์บ้านเมืองในขณะนั้น พระองค์ได้ทรงแนะนำให้คนในชาติมีความสามัคคี เพราะความสามัคคีย่อมทำให้ประเทศไทยมั่นคง ดังข้อความที่ปรากฏบนภาพแผนที่ประเทศไทยใน ส.ค.ส. พระราชทานนี้ว่า “สามัคคีเป็นพลังค้ำจุนแผ่นดินไทย”

ข้อคิดคติเตือนใจใน ส.ค.ส. พระราชนาน

ข้อคิด คติเตือนใจนับเป็นพรปีใหม่ทีประเสริฐสุดทีทุกคนรอคอย ข้อคิดคติเตือนใจทีพระองค์พระราชนานนั้น ล้วนกระตุ้นเตือนให้คนไทยเกิดจิตสำนึก เกิดพลังความคิดและปัญญาในการปฏิบัติแต่สิ่งดี สิ่งงาม และหากเกิดวิกฤติต่างๆ ขึ้นในชีวิต ก็สามารถนำข้อคิดต่างๆ ทีได้พระราชนานมาเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อประคองชีวิตให้ผ่านพ้นภัยพิบัติได้ พรปีใหม่พระราชนาน แม้มีเนื้อความสั้นๆ แต่แฝงไว้ด้วยคุณค่าอย่างอเนกอนันต์ แ่งคิดคติเตือนใจต่างๆ ทีพระองค์ได้พระราชนานมาอย่างต่อเนื่องประมาณสองทศวรรษ มีหลากหลายประเด็น ทั้งนี้สามารถประมวลได้ดังนี้

๑. คิดดี ทำดี ทำให้เกิดความสุข ทรงสอนให้ทุกคนคิดดี และทำในสิ่งทีดีทุกวันทุกเวลา ถ้าปฏิบัติได้เช่นนี้ ทุกคนก็จะมีความสุขสวัสดิ์ ข้อคิดคติเตือนใจเรื่องนี้ปรากฏใน ส.ค.ส. พระราชนาน พ.ศ. ๒๕๓๐ พ.ศ. ๒๕๓๑ และ พ.ศ. ๒๕๔๔

๒. ความสุขเกิดจากความปรารถนาดีต่อกัน ความอนุเคราะห์เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ไม่เบียดเบียนกัน ถ้าปฏิบัติได้ตามทีพระองค์ทรงแนะนำก็จะเกิดความสุข เมื่อมีความสงบความสุขก็จะเกิดขึ้น ข้อคิดคติเตือนใจเรื่องนี้ปรากฏใน ส.ค.ส. พระราชนาน พ.ศ. ๒๕๓๒ และ พ.ศ. ๒๕๓๓

๓. ปัญญาทีหลักแหลมและฉลาดรอบรู้ เกิดจากการฝึกฝนด้วยความเพียรและความอดทน ไม่เกียจคร้าน รวมทั้งต้องมีจิตทีแน่วแน่มุ่งดี หากปฏิบัติตามทีทรงแนะนำก็จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จและเจริญก้าวหน้าในชีวิต ข้อคิด คติสอนใจในประเด็นเหล่านี้ปรากฏอยู่ใน ส.ค.ส. พระราชนาน พ.ศ. ๒๕๓๓ และ พ.ศ. ๒๕๓๔ ข้อคิดเรื่องความเพียรเป็นเรื่องทีพระองค์ทรงเห็นความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังปรากฏข้อคิดนี้อีกครั้งใน ส.ค.ส. พระราชนาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งทรงยกพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนมาเป็นอุทาหรณ์สอนใจ

๔. ปัญหาทุกอย่างแก้ไขได้ไม่ยาก ถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นพระองค์ทรงสอนวิธีแก้ปัญหาวางอย่างง่ายๆ ประการแรกขอให้พูดจริง พูดตรงไปตรงมา อย่าพูดบิดเบือนจากความจริง ประการที่สอง จะทำอะไรขอให้คิดไตร่ตรองก่อนทำ และสิ่งที่ทำก็ขอให้ทำตาม

ที่คิด และถ้าเกิดปัญหาอันใดอีกก็ขอให้หยุดคิดตรึกตรองอีกครั้งก่อนเผชิญหน้ากับข้อแนะนำเรื่องนี้ปรากฏใน ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๖ สรุปได้ว่าวิธีการแก้ปัญหาที่สำคัญคือ การคิด นั่นคือ ควรคิดก่อนพูด และคิดก่อนทำนั่นเอง แม้คิดเรื่องนี้ทรงเน้นย้ำอีกครั้งใน ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแสดงให้เห็นชัดว่าพระองค์ทรงเห็นความสำคัญในเรื่อง “การคิด” เป็นอย่างยิ่ง

๕. การพูดดีทำให้ประสบความสำเร็จ พระองค์ทรงให้ความสำคัญเรื่อง “การพูด” เป็นอย่างยิ่งดังเช่น ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้ทรงเสนอแนะคิดว่า การพูดความจริงจะช่วยแก้ปัญหาได้ “พูดอะไร ให้พูดง่าย ไม่พูดผิด” และ ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๙ ก็ได้ทรงเสนอแนะว่า “พูดดี ฟังสบาย” พูดดีคือพูดไพเราะ พูดพอเหมาะ พูดความจริง คนฟังก็ชอบฟัง ฟังแล้วรื่นหู สบายใจ การพูดนั้นก็จะได้ประสบความสำเร็จ ถ้า “พูดมาก” หรือ “พูดเร็ว” การพูดนั้นก็ย่อมไม่ประสบผลสำเร็จอย่างแน่นอน เพราะ “ฟังยาก” และ “ฟังไม่ทัน” เรื่อง “การพูด” นี้ พระองค์ก็ทรงเน้นย้ำอีกครั้งใน ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๔๐ ว่า “คิดก่อนพูด พูดแล้วทำ” และ “ทำแล้วพูด พูดหลังคิด”

๖. การประสานประโยชน์จะช่วยแก้ปัญหาของชาติได้ เนื่องจากสังคมและบ้านเมืองมักเกิดปัญหาการแตกความสามัคคีและเกิดความขัดแย้งในด้านต่างๆ อยู่เนืองๆ พระองค์จึงทรงให้ข้อคิดเพื่อเตือนสติคนไทยให้รักชาติและมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหาของชาติ ด้วยมิตรไมตรี ด้วยความเมตตา ไม่แก่งแย่งชิงดีหรือขัดแย้งขัดขากันทั้งนี้เพราะ “สามัคคีเป็นพลังค้ำจุนแผ่นดินไทย” ข้อคิดนี้ปรากฏใน ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๓๙ พ.ศ. ๒๕๔๕ และ พ.ศ. ๒๕๔๗

รูปแบบคำประพันธ์และวรรณศิลป์ในพรปีใหม่พระราชทาน

พรปีใหม่ที่พสกนิกรชาวไทยได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นเวลายาวนานนี้ แม้จะเป็นพระราชนิพนธ์ขนาดสั้น แต่ก็สะท้อนให้เห็นพระปรีชาสามารถของพระองค์ว่าทรงเป็นนักภาษาและนักเล่นภาษา นั่นคือทรงทำให้

ค่าง่ายๆ เพียงไม่กี่คำสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนขึ้นและมีความไพเราะน่าฟังมากขึ้น จนมีลักษณะเป็นงานที่มีวรรณศิลป์ขึ้นในทันที

พระราชนิพนธ์พระปรีไ่ใหม่มีรูปแบบคำประพันธ์หลายชนิด คือ

๑. เป็นความเรียงร้อยแก้วที่มีข้อความต่อเนื่องกันไปเป็นประโยคหลายๆ ประโยค เช่น ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนี้ “ตลอดปีเก่า โลกประสบปัญหานานาประการ คนต้องใช้มือเกาหัว สุนัขใช้เท้าเกา ลิงใช้ทั้งมือทั้งเท้าเกา คนสมัยใหม่ใช้เครื่องสมองกล...”

๒. เป็นความเรียงร้อยแก้ว ที่เขียนเป็นวรรคๆ แต่ละวรรคมีจำนวนคำเท่าๆ กันเพียง ๒-๕ คำ เช่น ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนี้

พูดมาก คนฟังยาก
พูดเร็ว ฟังไม่ทัน
พูดดี ฟังสบาย

๓. เป็นคำประพันธ์ร้อยกรองง่ายๆ ที่เขียนเป็นวรรคๆ แต่ละวรรคมีคำเท่าๆ กัน มีสัมผัสสอคล้องจองไปเรื่อยๆ จนจบคล้ายคำประพันธ์ประเภทร่าย เช่น ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๖ ดังนี้

แก้ปัญหา
หายากไม่
ให้ตามสูตร
พูดอะไร
ให้พูดง่าย
ไม่พูดผิด
คิดก่อนทำ
ทำตรงจุด
หยุดก่อนชน

๒๖ จุฬารัตน์ ลักษณะศิริ

๔. เป็นคำประพันธ์กลอนสุภาพที่ตัดตอนมาจากบทพระราชนิพนธ์บ้างบทเพลงบ้าง เช่น ส.ค.ส. พระราชนิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นกลอนสุภาพหัวข้อ “นักรบใด ใจมั่น พลัน เริงร่า” ซึ่งนำมาจากพระราชนิพนธ์เรื่อง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ ดังข้อความตอนหนึ่งว่า

“นักรบใด ใจมั่น พลัน เริงร่า ถ้วนทหารปารรถนาเป็นเช่นเขา
ผู้สุดฤทธิ์ในกิจทั้งหนักเบา ยอมรับเอาด้วยมโนอันโอฬาร”

พระปี่ใหม่พระราชทานที่มีรูปแบบคำประพันธ์ต่างๆ กันดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นพระอัจฉริยภาพด้านภาษาและวรรณศิลป์อย่างชัดเจน ดังนี้

๑. การใช้คำง่าย ทรงใช้คำง่าย สั้น กระชับ ตรงไปตรงมา แต่ได้ความหมายชัดเจน เช่น ส.ค.ส. พระราชนิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ดังนี้

เห็นตรง	พูดไพเราะ	จิตมั่นคง
หมั่นเพียร	งานสุจริต	คิดดี
แจ้งสว่าง	สวຍงาม	สงบร่มเย็น...

พระปี่ใหม่พระราชทานบทนี้เกือบไม่มีสัมผัสคล้องจองเลย แต่เนื่องจากทรงใช้คำง่ายจึงสื่อความหมายได้ทันทีไม่ต้องตีความ บางครั้งทรงนำคำศัพท์โบราณมาใช้ เช่น คำ โลกการ และ ศัตราการ ใน ส.ค.ส. พระราชนิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่กล่าวถึงเรื่องความเพียรว่า คนจะมีปัญญาเฉียบแหลมได้ก็ต้องอดทนในการฝึกฝน เหมือนกับคนตีดาบ (ศัตราการ) ก็ต้องใช้เหล็กดีจากผู้ถลุงแร่ (โลกการ) และต้องอดทนในการฝนลับให้คมกล้า แม้จะทรงใช้ศัพท์ภาษาบาลีสันสกฤต ผู้อ่านก็สามารถเข้าใจได้จากบริบท อีกทั้งการใช้คำศัพท์โบราณดังกล่าว ยังเหมาะสมกับเรื่องราวที่ยกมาเปรียบเทียบกับ

๒. การใช้คำคล้องจอง การใช้คำเช่นนี้ ทำให้พระราชนิพนธ์พระปี่ใหม่ไพเราะน่าฟัง เช่น ส.ค.ส. พระราชนิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๓๖ ดังกล่าวแล้วข้างต้น และความส่วนหนึ่งใน ส.ค.ส. พระราชนิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๓๑ ดังนี้

วันหนึ่งไป วันหนึ่งมา ถ้าเป็นวันที่หนึ่ง เดือนก็มา
ถ้าเป็นเดือนธันวา วันเดือนไป ปีใหม่ก็มา...

๓. การเล่นเกมการซ้ำคำ การซ้ำคำนับเป็นศิลปะการใช้คำที่โดดเด่นที่พระองค์ทรงใช้มากที่สุดใน ส.ค.ส. พระราชทาน การซ้ำคำใน ส.ค.ส. พระราชทานปรากฏหลายลักษณะดังนี้

๓.๑ การซ้ำคำคำเดียวกัน เช่น ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๓ พระองค์ทรงแนะนำปัจจัยที่นำไปสู่ความสุขความเจริญ ๓ ประการ จึงทรงใช้คำว่า “น้ำ” ซ้ำถึง ๓ ครั้ง เพื่อให้ข้อความมีน้ำหนักมากขึ้น ดังตัวอย่าง

ไม่เบียดเบียน	น้ำ ความสวัสดิ
จิตใจมั่นคง	น้ำ ความสุข
ฉลาดรอบรู้	น้ำ ความเจริญ

พระราชนิพนธ์ข้างต้นไม่มีสัมผัสคล้องจอง แต่การใช้คำแต่ละวรรคจำนวนเท่าๆ กัน ทำให้เกิดจังหวะและความไพเราะขึ้นได้

นอกจากนี้ ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๔๑ นี้ ทรงใช้คำว่า “ใจ” ซ้ำกันถึง ๖ ครั้ง ดังนี้

ใจเอ๋ยใจ
ใจหายใจคว่ำ
หายใจยาว
ใจดีสู้เสือ

การซ้ำคำว่า “ใจ” ใน ส.ค.ส. พระราชทานข้างต้นปรากฏทุกวรรคทั้งในรูปของคำเดี่ยว คำประสม และสำนวน พระราชนิพนธ์นี้พระองค์มีพระราชประสงค์ที่จะให้

๒๘ จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ

กำลังใจแก่พลกนิกรชาวไทยซึ่งในช่วงเวลานั้น ส่วนใหญ่กำลังประสบปัญหาเศรษฐกิจ จึงทรงเล่นคำว่า “ใจ” อย่างมีความหมายลึกซึ้งทุกคำและเป็นลำดับขั้นตอน “ใจ” วรรคแรกคือจิตใจปกติ ต่อมาเมื่อกระทบปัญหาเศรษฐกิจ หลายคนเดือดร้อนเพราะไม่รู้ชะตากรรมของตน “ใจ” เริ่มไม่ปกติ เป็น “ใจหาย” และ “ใจคว่ำ” ในวรรคที่สอง ส่วนวรรคที่สาม พระองค์ทรงแนะนำวิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธีการ “หายใจยาว” ซึ่งหมายถึงการตั้งสติค่อยๆ พิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อย่าว่าวาม จะได้มีจิตใจที่เข้มแข็งเพื่อต่อสู้กับภัยเศรษฐกิจได้ ดังสำนวนไทยในวรรคสุดท้ายว่า “ใจดีสู้เสือ”

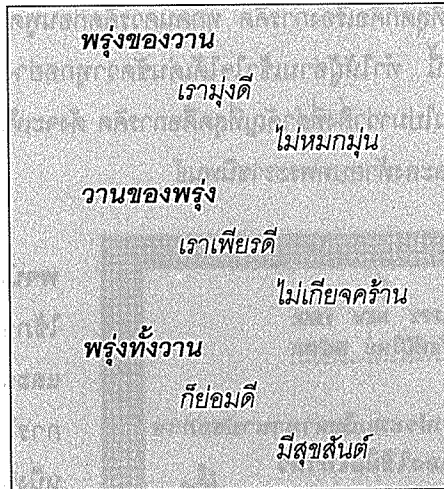
จะเห็นว่าการซ้ำคำว่า “ใจ” ในคำ “ใจหาย” “ใจคว่ำ” “หายใจ” และ “ใจดี” ทำให้พระราชนิพนธ์บทนี้แม้จะมีขนาดสั้นแต่มีความสมบูรณ์ทั้ง ความหมาย อารมณ์ ความรู้สึก และเสียง

๓.๒ การซ้ำคำสองคำ เช่น ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๘ พระองค์มีพระราชประสงค์ที่จะทรงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพูดว่าพูดชนิดใดจึงจะมีคนฟัง จึงทรงเล่นคำว่า “พูด” และ “ฟัง” ซ้ำกันสามครั้ง การซ้ำคำเช่นนี้ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกได้ว่า การพูดกับการฟังมีความสัมพันธ์กัน นั่นคือถ้าพูดดีก็จะประสบความสำเร็จ เพราะมีคนฟัง ดังตัวอย่าง

พูดมาก	คนฟังยาก
พูดเร็ว	ฟังไม่ทัน
พูดดี	ฟังสบาย

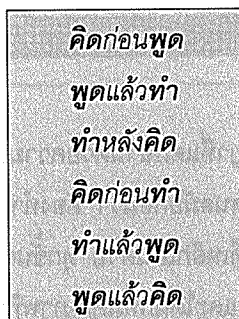
๓.๓ การซ้ำคำแบบเล่นคำสลับกันไปมา การซ้ำคำแบบนี้พบในพระปรีไหมพระราชทานหลายบท เป็นการซ้ำคำที่แตกต่างกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้นที่ซ้ำคำเพื่อซ้ำความหมายให้ชัดเจนเท่านั้น แต่การซ้ำคำแบบนี้เป็นการซ้ำคำที่สร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้อ่านด้วยเพราะผู้อ่านต้องใช้สติและคิดตาม เพื่อจะได้ตีความให้ถูกต้อง มิฉะนั้นจะไม่ได้ “สาร” ตามพระราชประสงค์ ฉะนั้นการซ้ำคำชนิดนี้เป็นทั้งการเล่นคำและเล่นความหมาย การเล่นคำเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงพระปรีชาญาณด้านการใช้ภาษา

ของพระองค์อย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

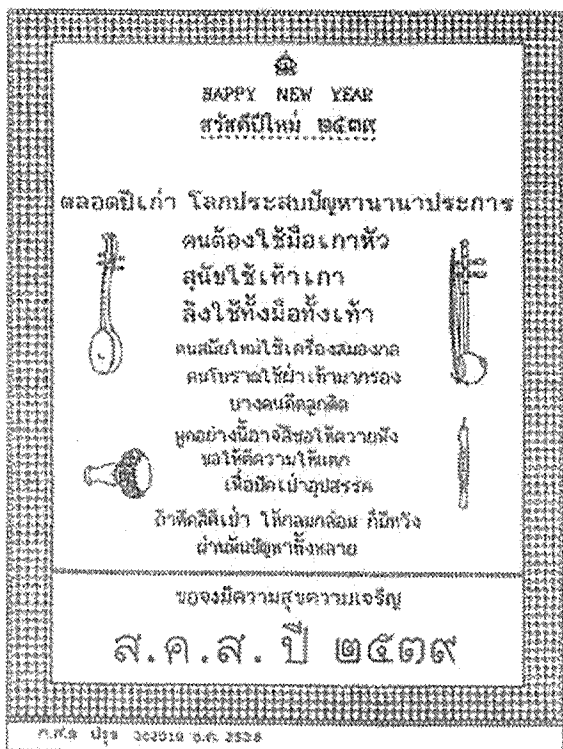

ส.ค.ส. พระราชทานฉบับนี้ทรงเน้นเรื่องทำวันนี้ให้ดีที่สุด “พุ่มของวาน” และ “วานของพุ่ม” ก็หมายถึง วันนี้ ถ้าทำวันนี้ให้ดีที่สุด “พุ่มทั้งวาน” คือ วันพุ่มนี้และวันวานก็ย่อมดีไปด้วย

๓.๔ การซ้ำคำแบบกลบท การซ้ำคำชนิดนี้ คำทำยวรรคกับคำต้นวรรคที่อยู่ถัดไปจะเป็นคำเดียวกัน ลักษณะการซ้ำคำเช่นนี้คล้ายกับกลบทโบราณที่ชื่อว่า “กลบทเก็บบาท” การซ้ำคำชนิดนี้ปรากฏเพียงครั้งเดียวใน ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนี้

ส.ค.ส. พระราชทานฉบับนี้ทรงเน้นให้เห็นความสำคัญเรื่องการคิด การพูด การทำ และที่สำคัญที่สุดก็คือเรื่องการคิด ทุกคนควรคิดก่อนพูด และคิดก่อนทำเสมอ การซ้ำคำแบบกลบทนี้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้เด่นชัดว่าทุกอย่างสัมพันธ์กัน และยังเป็นการเน้นย้ำทบทวนไปมาว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการคิด ดังจะเห็นว่าคำว่า “คิด” เป็นคำที่ทรงใช้ทั้งขึ้นต้นและลงท้ายบทพระราชนิพนธ์

๔. การใช้ภาพ-

พจน์และสำนวนไทย การใช้ภาพพจน์ความเปรียบ และสำนวนไทยเป็นศิลปะ การใช้ภาษาอีกประการหนึ่งที่พระองค์ทรงนำมาใช้ ใน ส.ค.ส. พระราชทาน การใช้คำง่าย ๆ สั้น ๆ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสารได้รวดเร็ว ชัดเจน การใช้ภาพพจน์และสำนวนไทยก็ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสารได้รวดเร็วขึ้นนั้น ดังเช่น ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๔ พระองค์ทรงเตือนสติให้ทุกคนมีความพากเพียร ฝึกฝน และ

แสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดปัญญาที่แตกฉานด้วยความมีสติ โดยทรงกล่าวเปรียบเทียบให้เห็นชัดแจ้งกับการตีดาบของคนสมัยก่อนว่า ต้องทำอย่างอดทน และตั้งใจ ตั้งแต่นั้นตอนการถูกละทิ้งจนถึงขั้นการตีเหล็กเป็นดาบ ทุกขั้นตอนต้องใช้เวลา ฝีมือ และความอดทน เพื่อให้ได้ดาบที่คมกล้า และได้ฝักที่มีคุณภาพที่จะเก็บรักษาความคมของดาบได้

จะเห็นว่าทรงเปรียบเทียบได้อย่างเหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะทำให้เข้าใจได้ลึกซึ้งว่า ปัญหาที่แก้ไม่ได้เกิดจากความเพียรในการฝึกฝนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๙ พระองค์ได้ทรงเตือนว่าถ้าใช้สติ ปัญญาไตร่ตรองให้รอบคอบก็จะสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่กำลังประสบอยู่ได้ ทำนองเดียวกับการเล่นดนตรีไทย ถ้าเครื่องดนตรีไทยในวงบรรเลงเข้ากันได้ เพลงก็จะไพเราะ ส.ค.ส. พระราชทานดังกล่าวนี้ จะเห็นว่าทรงมีวิธีการเสนอแนะและตักเตือนอย่างเป็นขั้นตอนโดยใช้ภาพพจน์ความเปรียบ และสำนวนไทย เมื่อโลกประสบปัญหา มนุษย์ และสัตว์โลกต่างก็เดือดร้อนวุ่นวายทั้งสิ้น พระองค์ทรงนำอาภักดิ์ปฏิกิริยาที่แสดงอาการดังกล่าวมาใช้คือการเกา เช่น คนก็ใช้มือเกา สุนัขก็ใช้เท้าเกา ลิงก็ใช้ทั้งมือทั้งเท้าเกา ทำให้เห็นภาพว่าเกิดปัญหาวุ่นวายจริงๆ จากนั้นพระองค์ทรงนำเสนอว่าเมื่อเกิดปัญหาแล้ว คนแต่ละยุคแต่ละกลุ่มมีวิธีแก้ปัญหาต่างๆ กันไป เช่น ถ้าเป็นคนสมัยใหม่จะใช้เครื่อง สมอกลหรือเครื่องคอมพิวเตอร์ ถ้าเป็นคนโบราณก็ใช้ลูกคิดในการคำนวณแทน คอมพิวเตอร์ ถ้าคิดเรื่องอะไรไม่ออก คนโบราณจะใช้ “ฝ่าเท้ามารอง” (คำว่า “รอง” ก็คือ “รอง” คนโบราณมักออกเสียงเช่นนี้) “ฝ่าเท้ามารอง” เป็นสำนวนไทยดั้งเดิม นิยมพูดเมื่อต้องการประจบให้รู้จักคิด ปัจจุบันไม่นิยมพูดแล้ว อย่างไรก็ตาม แม้จะมีผู้เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ มากมาย ก็อาจไม่บังเกิดผล ซึ่งเปรียบได้กับการ “สืซอให้ควายฟัง” ถ้าฟังไม่เข้าใจก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ทางที่ดีที่สุดที่ทรงเสนอแนะก็คือ การร่วมกันคิดและไตร่ตรองด้วยสติปัญญาและความรอบคอบก็จะทำให้แก้ปัญหาต่างๆ ที่รุมเร้าอยู่ได้ ทำนองเดียวกับการเล่นดนตรีไทยซึ่งพระองค์ใช้ว่า “ดีดสีตีเป่า” คำนี้เป็นคำซ้อนที่ใช้เป็นคำกิริยารวมเมื่อกล่าวถึงการเล่นดนตรีไทย ถ้าเครื่องดนตรีไทย ทุกชิ้นดีดสีตีเป่าเข้ากันได้ เพลงก็จะไพเราะกลมกลื่นน่าฟัง พระองค์ทรงเลือกใช้คำว่า “กลมกล่อม” แทนคำว่า “กลมกลื่น” ซึ่งทำให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นไปอีกคือเหมือนรับประทานอาหารที่มีรสชาติพอดี ไม่หวาน หรือเค็ม หรือเผ็ดเกินไป

นอกจากนี้ ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๔๕ ก็ทรงใช้ภาพพจน์ความเปรียบเช่นกัน ในช่วงเวลาดังกล่าว ปัญหาสำคัญของชาติก็คือการแตกความสามัคคี การขัดแย้งกันของคนในชาติ พระองค์จึงได้ทรงเตือนสติคนไทยไม่ให้ขัดแย้งกันหรือขัดแย้งขัดขากัน ส.ค.ส. พระราชทานนี้ทรงนำเสนอทั้งในรูปทพระราชนิพนธ์ และภาพ

ประกอบผีพระหัตถ์ซึ่งทรงออกแบบด้วยคอมพิวเตอร์อันทำให้ “สาร” ที่มีพระราชประสงค์ที่จะนำเสนอชัดเจนขึ้น

ส.ค.ส. พระราชทานนี้ทรงใช้วิธีการเปรียบเทียบ โดยทรงแจกแจงพร้อมมีภาพประกอบให้เห็นว่าสัตว์โลกมีขาหลายชนิดตั้งแต่ไม่มีขา มีขาเดียว สองขา สามขา สี่ขา ห้าขา หกขา เจ็ดขา แปดขา สิบขา ร้อยขา พันขา และหมื่นขา แต่ขาที่มีปัญหาที่สุดคือคนซึ่งมีเพียงสองขาเท่านั้น ดังข้อความว่า “ขัดขาเก่งที่สุดคือทวิบาท ขัดทั้งคนอื่นทั้งตัวเอง” จากนั้นจึงทรงให้ข้อคิดว่าแก้ปัญหาเรื่องนี้ไม่ยาก “การแก้ปัญหาเรื่องขา : ให้ใช้หัวคือสมองควบคุมทุกส่วนของตัว รวมทั้งขาให้อยู่ในระเบียบ” นั่นคือ ทรงเตือนสติให้คนไทยรู้จักคิด เมื่อมีความคิด ปัญหาจะไม่เกิด โดยเฉพาะปัญหาความขัดแย้งของคนไทยด้วยกันเอง ถ้าคนไทยมีความคิดก็จะเกิดความสามัคคีเกิดความรักชาติ บ้านเมืองก็จะสุขสงบ

พระราชนิพนธ์นี้ทรงเลือกใช้คำภาษาบาลีและสันสกฤตในการบอกลำดับที่ได้เหมาะสมเพราะเป็นคำที่กระชับและทุกคนเข้าใจความหมายของคำดีอยู่แล้ว ส.ค.ส. พระราชทานฉบับนี้นับว่างดงามด้วยคำ ความหมาย และภาพ

๕. การใช้ภาษาอย่างมีพระอารมณ์ขันแม้พระปีใหม่พระราชทานจะมีข้อความสั้นๆ แต่พระองค์ก็ยังทรงใช้ภาษาที่แฝงพระอารมณ์ขันไว้ด้วยเช่นเดียวกับพระราชนิพนธ์เรื่องยาวหรือพระราชดำรัส การใช้ภาษาที่สะท้อนพระอารมณ์ขันปรากฏเด่นชัดใน ส.ค.ส. พระราชทาน พ.ศ. ๒๕๓๗ ในช่วงเวลาดังกล่าวคนกรุงเทพฯ ประสบปัญหาการจราจรเป็นอย่างมาก แม้มีการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ สถานการณ์ดังกล่าวก็ยังไม่บรรเทาไปได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับรู้สภาวะการจราจรติดขัดเป็นอย่างดี นอกจากพระองค์จะได้พระราชทานแนวพระราชดำริเพื่อบรรเทาสภาวะเดือดร้อนดังกล่าวแล้ว เมื่อพระองค์พระราชทานพระปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๗ พระองค์ยังได้ทรงนำหัวข้อการจราจรมาพระราชนิพนธ์ ดังนี้

ดูดี ๆ
ปีที่แล้ว ยิ้มบ้าง ไม่ยิ้มบ้าง
ปีนี้ต้องยิ้ม “จร” คือ เล่น
ต้องใจเย็น “จร” คือ ไม่เล่น
“จราจร” คือ เล่นบ้างไม่เล่นบ้าง

จะเห็นว่าพระราชนิพนธ์นี้ พระองค์มีพระราชประสงค์ที่จะสร้างพระอารมณ์ขันด้วยภาษาเพื่อให้คนกรุงเทพฯ มีอารมณ์ผ่อนคลายจากปัญหาเรื้อรังติดขัด โดยทรงให้กำลังใจและปลอบใจให้ทุกคนใจเย็น เนื่องจากอย่างไรก็ยังคงติดอยู่ดี เพราะคำ “จราจร” แยกศัพท์ได้เป็น “จร” คือ เล่น และ “จร” คือ ไม่เล่น เมื่อรวมกันแล้วก็แปลว่า เล่นบ้างไม่เล่นบ้าง

แม้พระราชนิพนธ์พรปีใหม่ใน ส.ค.ส. พระราชทาน จะเป็นบทพระราชนิพนธ์ขนาดสั้นที่จำกัดด้วยรูปแบบของบัตรส่งความสุขก็ตาม แต่ก็สะท้อนให้เห็นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถด้านภาษาและวรรณศิลป์เสมอด้วยพระอัจฉริยภาพด้านอื่นๆ เช่นกัน

บรรณานุกรม

การสื่อสารแห่งประเทศไทย. “ในหลวงกับการพระราชทานพรปีใหม่.” ใน **เฉลิมพระเกียรติ**

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการสื่อสาร, ๑๓๖-๑๔๑. กรุงเทพมหานคร :
อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๓๙.

กุสุมาภักษมณี. “พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านภาษาและหนังสือ”.

ภาษาและหนังสือ ๒๗, ๑-๒ (เมษายน ๒๕๓๘ - มีนาคม ๒๕๓๙) : ๗-๔๙.

คณะกรรมการจัดงานวันสื่อสารแห่งชาติ. **พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระ**

เจ้าอยู่หัวด้านการสื่อสาร. (เนื่องในวันสื่อสารแห่งชาติ ๔ สิงหาคม ๒๕๓๐).

กรุงเทพมหานคร : วิสคอม เซ็นเตอร์, ๒๕๓๐.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ. “พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการ

ประดิษฐ์อักษรด้วยคอมพิวเตอร์.” ใน **ภาษาและวรรณกรรมไม่เคยตาย**,

๑๙๗-๒๗๓. จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : แชนไฟร์ พริ้นติ้งจำกัด,

๒๕๔๖.

ชัยพร แสงกระจ่าง. “ภาษาและวรรณศิลป์ในพรปีใหม่และพระราชดำรัส.” ใน **ครู**

ภาษาไทยของแผ่นดิน. นครสวรรค์ : สถาบันราชภัฏนครสวรรค์, ๒๕๔๓.

ไพรัช รัชชพงษ์. “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ.” ใน

เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการสื่อสาร, ๑๔๖-๑๕๑,

กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๓๙.

มติชนรายวัน, ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๗.

“เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว : พระราชอัจฉริยภาพ

ทางภาษาที่ปรากฏในพระราชนิพนธ์แปลเรื่อง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ.” ใน

ครูภาษาไทยของแผ่นดิน. นครสวรรค์ : สถาบันราชภัฏนครสวรรค์, ๒๕๔๓.

Accessed 20 October 2006. Available from <http://www.duangden.com/TheKing/KingHNW.html>

Accessed 20 October 2006. Available from [http://www.thaibizcenter.com/ArticleDisplay.](http://www.thaibizcenter.com/ArticleDisplay.asp?urlID=192)

asp?urlID=192

ภาคผนวก สคส. พระราชทาน

ตั้งบ้านเกิด ... 2519
ส.ค.ส. 2519 ... วันขึ้นปีใหม่

"เราสู้"

บรรพบุรุษของไทยมาแต่โบราณ
สืบเลือดสืบเนื้อสืบเชื้อสาย
The ancestor of the Thai since ancient times
Have defended the nation and the motherland
They have sacrificed their blood and their lives
Our duty is to keep that heirloom forever

ลูกหลานคนไทยมาแต่บัดนี้
อนาคตจะต้องมีประเทศไทย
Our children, grandchildren, great-grandchildren,
And their offsprings will have a land to live on
The future map must show the land of the Thai
We will not allow anyone to destroy it

ถึงรุกรานล้ำแดนใครก็ไม่เว้น
ถึงรุกรานผู้พิชิตใจจนตาย
Unmoved by any threat of annihilation
We will fight without any thought of flight
We will fight here in this place, fight to death
Let it be known, to the last one it shall be

บ้านเกิดเราเราคือศรีมงคล
เกียรติศักดิ์ศรีของเราเราสู้
This land of ours is in our keeping
Come any destroyer, we will fight
Our honor and dignity are ours to sustain
We will fight without backing even one step

ส.ค.ส. ๒๕๒๑ (Telox)

ทอ. 1
จัดพิมพ์
จาก จิตอาสา ... ๒๕. 3.
สี ๕ เงินดำสี หุ่นเก่า หุ่นใหม่

ม.ค.ศ. 2521

นิรันดร์ โฉมใหม่ พันธุ์เจ้า

นิรันดร์ โฉมใหม่ พันธุ์เจ้า
ผู้กล้าหาญ นักรบ
เป็นเกล็ดกับ หุ่นเก่า นานาชาติ
ก็ทราบถึง โฉมใหม่ กับนาค
แลเห็นความ คำสัญญา เป็นประโยชน์
สิ่งใดไว้ ไม่เว้น ด้วยกัน
ไม่ยอมกลบ ภายใจ ให้คำสัญญา
ซึ่งคนดีดี คือฐาน ฐานการบุญ
บุญใด ไม่อาจไว้ โยนามเลย
คำเป็นความ ที่เห็นจริง ในทันที

ด้วยทหาร ปราบปราม เป็นเรณูเรา
ยอมรับเอา ศัตรูใน อันธพาล
อันตราย สารพัด ไม่นานหน้า
ใจเป็นได้ ไม่ช้า พร้อมจะ
อันชั่วร้ายได้ รออีก น่าพิศวง
และอาจจะ ขอบรัก ศักดิ์แห่ง
เพื่อขอขอ ขอบรัก นานี้ก็
หมายเดิมแล้ว คือความดี ที่สืบทอด
ปวงเราพร รุจิกร ให้ใจเจ้า
จำเป็นมา- ระเล็ด นอนเรณูเจ้า

บุญใดที่คนได้เป็น นิรันดร์ โฉมใหม่ พันธุ์เจ้า
จึงเป็นความหมายที่แท้จริง

กศ. 9 ปี/ส. 310130 พ.ศ. 2520

(จากหนังสือ "นายทหารผู้ดีของชาติไทย")

ถึง เจ้าหน้าที และ สมาชิกอาวุโส
ร.๖. 304 (158)

ร.๖. ๑ จอจบวิชาทุก และ ถือโอกาสอวยพรปีใหม่
พวกลำดับ ๖ ในพวกราช คิงดอม

เห็นตรง	พูดเพราะ	ใจคนคง
ยอมเพียร	งานสุจริต	กตัญญู
แจ้งสว่าง	ส่วนงาน	สงบร่มเย็น

เส้นทางจิตที่รัก นวฤกษ์งามสุกความเราดี

กศ. 9 ปี/ 311430 พ.ศ. 2529.

Happy Old Year Happy Today Happy New Year

วันดีปีใหม่ ๒๕๓๐

วันหนึ่งไป วันหนึ่งมา ถ้าเป็นวันหนึ่ง เดือนก็มา
ถ้าเป็นเดือนอันว่า วันเดือนไป ปีใหม่ก็มา
วันเดือนไป จะไปจะมา เขาก็สวัสดี เขาก็ดี
เราขอสุขสวัสดี ทุกๆวัน ทุกเดือนทั้งวันทั้งแรม
เราคิดดีทำชอบตลอดปี ก็จะเหมือนวันเดือนไป
จะไปจะมา เราดีสวัสดี เราก็ดี

ขอจงมีความสุขความเจริญ

ส.ค.ส. ปี ๒๕๓๑

กศ. 9 ปี/ 311955 พ.ศ. 2530

